

EU ohrožují lobbisti i oligarchové. Babiš je jako prodejce

hrnců Deník N | 23.5.2019 | Rubrika: Rozhovor | Strana: 8 | Autor: RENATA KALENSKÁ | Téma: Masarykova univerzita, vysoké školy

Lídr pirátské kandidátky Marcel Kolaja popisuje, jak chce jeho strana v Evropském parlamentu bojovat se suchem, nebo vysvětluje, proč by podle něj Česko nyní nemělo vstupovat do eurozóny.

Piráti chtějí v Evropském parlamentu řešit mimo jiné boj se suchem. Lídr kandidátky Marcel Kolaja Deníku N vysvětlil, že chce prosadit návrat v podstatě k trojpolnímu systému, který tu fungoval před stovkami let a zaručoval, že plodiny nedevastují půdu. Kolaja ale uznává, že konkrétnější představu o tom, kolik procent produkce řepky by tu povolili, nemají ani sami Piráti. Jasně naopak mají v tom, že chtějí zastropovat dotace pro obří agrokoncerny.

* Pokud se dostanete do Evropského parlamentu, bude to vlastně premiéra českých Pirátů. Vládne u vás nervozita?

Nervozita bych neřekl. Spíš očekávání, že budeme zastoupeni na další úrovni, kde se vytváří legislativa a kde ještě nejsme. Budeme moci ovlivňovat věci, které jsou důležité pro nás, pro obyvatele České republiky, ale i pro všechny občany EU. To jsou daňové ráje, boj se suchem, chceme udělat reformu zemědělské politiky...

* A vy osobně jako lídr z té zodpovědnosti nejste nervózní?

Asi bych nepoužil slovo nervozita. Ale odpovědnost určitě cítím.

* Před pěti lety jste ve volbách do EP neuspěli. Vy jste byl na druhém místě kandidátky, jedničkou byl předseda Ivan Bartoš. Získali jste 4,78 procenta. Dělali jste si analýzu, proč to tak bylo a čeho se teď vyvarovat?

Když se podíváte na preference, které jsme měli předtím a potom, tak nám evropské volby pomohly dostat se víc do mediálního prostoru. Vlastně nám to umožnilo dostat se potom do Sněmovny... Takže já bych to kategorizoval jako úspěch.

* Těch 4,78 procenta? Zatímco teď byste za úspěch považoval dvacet procent.

Teď bych za úspěch považoval 20 procent.

* Jste velmi ambiciózní. Je pravda, že průzkumy vám dávají 16 až 17 procent. Z čeho dalšího vycházíte? Z toho, že jako členové Sněmovny jste pro Čechy čitelnější?

Cíl 20 procent jsme si řekli ve chvíli, kdy žádné předvolební průzkumy ještě nebyly. Ale my si ta čísla necucáme úplně z prstu. Vycházíme ze svých úspěchů, z toho, jak nám rostou preference. Myslíme si, že lidi umíme informovat o tom, co ve Sněmovně skutečně děláme. Nastavili jsme nový standard, jak se komunikuje s občany. Na svých webových stránkách pravidelně aktualizujeme, v jaké fázi je legislativa, na které pracujeme. Co se nám daří i co se nám nedaří.

* Není frustrující, když vidíte, že pozornost veřejnosti vzbuzuje spíš to, když vám třeba Andrej Babiš vzkazuje, že jste kvůli jeho kauzám o střetu zájmů udavači? Tedy že tyto mediální výkřiky na vás strhávají víc pozornosti než vaše precizní výstupy?

Ale my si nemyslíme, že by se politika měla dělat nějakými mediálními výkřiky. My si myslíme, že se má dělat reálná práce, která má být prezentována srozumitelně.

* A kdo maká, Piráti, nebo ANO?

No, když se podíváte po Poslanecké sněmovně, zjistíte, že nám tamhle za rohem sedí analytický tým, který má deset lidí. Když půjdete do jiných poslaneckých klubů, tak zjistíte, že tam sedí...

* Sekretářka.

Jeden asistent nebo asistentka. A tím to víceméně končí. Nás příliš nefinancují sponzoři, získali jsme spíš drobné dary. Teď na Startovači nám lidé na kampaň poslali přes půl milionu korun, ale není to tak, že by přišla nějaká velká firma a řekla: „Tak tady máte dvacet milionů.“ Taková firma by za to pak něco chtěla. Hodně využíváme příspěvek ze státního rozpočtu, ale ne tak, že bychom všechna města v republice oblepili billboardy. Tyto peníze investujeme do zmíněného analytického týmu. A pak máme analýzy, které potřebujeme k tomu, aby legislativa skutečně měla smysl a nebyly v ní chyby. To stojí nějaké peníze. A pak se snažíme komunikovat, co děláme. Řekl bych, že to dřív zvykem nebylo. Pirátská strana vznikla i kvůli tomu, že jsme to chtěli dělat jinak. A možná bude chvíli trvat, než si na to lidé zvyknou. Ale věřím, že pokud tohle budeme konstruktivně dělat dál, probojujeme se k tomu, aby lidé přestali být tak skeptičtí.

ČESKO NEVIDÍME JAKO EVROPSKÉ SMETIŠTĚ

* Chcete řešit dvojí kvalitu potravin. O tu se v Bruselu dohadují už léta, a přitom tu tento problém stále je, protože nově schválená právní úprava dvojí kvalitu stejně umožňuje. Co s tím uděláte vy?

Tato směrnice bohužel opravdu umožňuje výjimky, které dvojí kvalitu potravin vlastně legalizují. My to vnímáme jako důležité téma, chceme, aby se tím Evropská komise a europarlament znovu zabývaly. Navíc je tam další legislativa, která s tím může částečně pohnout – nařízení o značení potravin. My to máme jako jednu z priorit a tím říkáme, že střední Evropu a Česko nevidíme jako evropské smetiště. Budeme bojovat za to, aby tato praxe skončila.

* Jedním z důvodů dvojí kvality potravin může být i to, že Češi často dávají přednost nižší ceně.

Ne. S tím nesouhlasím. Tenhle problém je v tom, že nějaký nadnárodní koncern má výrobek, který má konkrétní jméno, konkrétní obal a je konkrétně marketovaný...

* ... a konkrétně chutná jinak v Rakousku a jinak v Česku.

A tváří se, že je to to samé v Rakousku i v Česku. Ale není. Když si přečtete mikropísmo na druhé straně, zjistíte, že uvnitř je něco jiného. Znam lidí, kteří bydlí dvacet kilometrů od Brna a jezdí na nákupy až do Rakouska. Nakoupí tam za stejnou a někdy i nižší cenu výrobky vyšší kvality. Argument, že Češi chtějí kupovat levnější výrobky, neplatí.

* Lídr kandidátky SPD Ivan David Deníku N řekl, že europarlament by měl mít zákonodárnou iniciativu, jinak by mělo Česko vystoupit z EU. Umíte si představit takový vývoj v EU, aby už pro nás nemělo cenu v ní setrvávat?

Já budu bojovat za to, aby k žádnému takovému vývoji nedošlo. Nedovedu si představit, co konkrétně by se mělo stát, aby pro Česko mělo smysl vystoupit z EU.

* Češi jsou z celé EU nejvíce pro odchod. Samozřejmě kromě Británie. Jaký by byl váš zásadní argument, kdyby tu takové referendum probíhalo?

Výhody EU vidíme na každém kroku. Stačí, když se půjdete někam projít, a za chvíli narazíte na cedulku, že něco bylo financované z fondů Evropské unie. Rozvoj infrastruktury, vlaky, vozy MHD, spousta věcí byla spolufinancovaná z fondů EU. A Česku se tím, že vstoupilo do Evropské unie, podařilo rychleji odrazit ode dna a být ekonomicky lepší.

* Nemohou mít lidé pocit, že dotace čerpají hlavně lidé, kteří je až tak nepotřebují? Sám jste ukazoval

graf, jak stoupá výše dotací Agrofertu...

Ten graf mám tady po ruce. Teď jsem mluvil o investicích do infrastruktury. To jsou rozhodně věci ku prospěchu všech občanů. EU však není jen záležitostí dotací a investic, ale také společného prostoru a spolupráce. Volného pohybu osob. Můžeme cestovat do zahraničí, nemusíme stát v kolonách na hranicích. Teď už si v zahraničí zavoláme za stejné poplatky jako v Česku. My bychom politiku chtěli odvrátit od zakřivenosti banánů k budování evropské spolupráce, aby Česko i EU uspěly ve světě.

PŘIJMOUT EURO PRO NÁS TEĎ NENÍ VÝHODNÉ

* Zahráváme si s ohněm, když máme choutky opouštět EU?

Určitě. A vidíme rostoucí nacionalismus po celé Evropě.

* Projeví se teď ve volbách. Bude podle vás EU ještě rozklíženější?

Bude. Určitě. Bude složitější najít v Evropském parlamentu shodu. Ale teoreticky by to mohlo vést k tomu, že se budeme koncentrovat na ty nejdůležitější věci. Na to, co je skutečně potřeba na půdě Evropského parlamentu řešit.

* Jste pro zavedení eura?

My jsme k tomu vypracovali stanovisko, mám ho s sebou. Má několik stránek.

* To je skvělé. Já bych to potřebovala v jedné dvou větách.

Jo, jo, jo. Jen vám říkám, že jsme se tím opravdu zabývali. Není to tak, že si jen ocucáme prst a zjistíme, odkud vítr fouká, a podle toho něco plácne. Euro považujeme za důležitý projekt, fandíme mu, ale nemyslíme si, že je v současnosti dobré či výhodné do eurozóny vstupovat. Určitě si pamatujete řeckou krizi. A Itálie má zadlužení zhruba 132 procent HDP. V případě, že přijde finanční krize, se bohužel Itálie může dostat do stejných problémů, jaké mělo Řecko. Nechtěl bych, aby dnes Česko adoptovalo euro a potom sanovalo dluhy Itálie. Musí existovat funkční mechanismy finanční stability, kterými se bude dařit férově řešit krizovou situaci, aniž by chudší, ale méně zadlužená země sanovala dluhy bohatší, ale zadlužené země.

* Takový mechanismus zatím nikdo nevymyslel.

Ale přesně na tom bychom měli pracovat. Jestliže Italové mají rozhodně vyšší životní standard než Češi, doplácet na italský dluh není asi nic, co by Česku prospělo.

* Řekněte mi tři jevy, které nejvíce ohrožují EU.

Lobbing korporací, oligarchové a nacionalisté.

* Patří tam Andrej Babiš?

Patří tam Andrej Babiš. Je vyšetřovaný za dotační podvod, je vyšetřovaný pro střet zájmů a má velkou sílu. Má hlavu v radě, vede tady vládu...

* Takže lobbing, oligarchové, nacionalisté... To teď bude EU dost ohrožená.

Ona je ohrožená! Tyhle volby rozhodnou, jestli tu budeme mít liberální a svobodný kus světa, nebo zda právě nás budou dusit a vysávat korporace, jestli to tady přenecháme oligarchům. A taky nám to tu mohou rozbít nacionalisté. O tom jsou tyto evropské volby.

* Ještě k Andreji Babišovi. Najdete na něm něco pozitivního?

(smích)

* Já vím, že to před volbami není komfortní otázka.

To budu asi dlouho přemýšlet... Nevím. Já prostě z jeho politiky nemám dobrý pocit. Jako když prodává hrnce. Udělá si nějaký předvolební průzkum, co lidi chtějí slyšet, a podle toho dělá kampaň. Tři týdny před volbami najednou začne řešit sucho. Sedí ve vládě, a najednou tři týdny před volbami zjistí, že v Česku je sucho? A na brífinku vlády jsme se dozvěděli, že si máme přát víc srážek v zimě, že bychom měli prohlubovat vrty a potřebujeme víc cisteren v obcích, které jsou postiženy suchem... OK, ono je potřeba zaručit přísun vody, aby bez ní lidi nezůstali, ale vlastně to neřeší žádný problém, jen ho to odsouvá.

ZASTROPOVAT DOTACE PRO AGROKONCERNY

* Co tedy s tím?

Problém spočívá ve dvou věcech. Zaprvé v klimatické změně, zadruhé ve špatně fungujícím zemědělství. Jsme střecha Evropy, voda nám odeče, pokud ji v půdě nezadržíme. A my právě jdeme do voleb s evropskou reformou zemědělské politiky. Chceme, aby všechny dotace do zemědělství byly podmíněny tím, že se zemědělec dobře stará o půdu, střídá plodiny, udržuje si organickou složku v půdě, že má nějakou maximální velikost půdních celků. A chceme zastropovat dotace pro obří agrokonzerny, které používají těžkou techniku, jež půdu udusává. Naopak bychom chtěli podpořit menší zemědělce. Mimochodem, když budou mít menší zemědělci snadnější přístup na trh a velkým řetězcům se nevyplatí dotáhnout potraviny přes půl Evropy, budou je kupovat od zemědělců za rohem. A to zase bude mít pozitivní dopad na kvalitu potravin v Česku.

* Tomu rozumím. Ale neosázeli opět jako každý rok menší zemědělci celou republiku řepkou? Vaše zemědělská politika zní až poeticky, ale problém je v tom, že menší zemědělci řepku vypěstují – a Agrofert ji od nich koupí.

Ale když dotace budou podmíněné tím, že se dobře starají o půdu, nebudou moci deset let řepku pěstovat.

* Takže se dá říct, že jeden z vašich předvolebních slibů by mohl znít „vymýtíme řepku z českých polí“?

Tak asi ne úplně, to není cíl. Ale určitě chceme, aby lány řepky byly vyměněny za plodiny, které jíme. Třeba za brambory. A je důležité starat se o půdu kvalitně. To znamená, že tam nebude pořád pšenice. Když na poli bude pořád pšenice nebo kukuřice, bude taky zdevastovaná.

* Neboli vraťme se k trojpolnímu systému, který tu fungoval už před stovkami let.

Ano. Vraťme se k tomu, co jsme se učili na základní škole.

* Máte jasnou představu, o kolik procent byste chtěli snížit produkci řepky?

Číslo nemáme. Skutečně problematické je spíš sucho. Je to ale samozřejmě běh na dlouhou trať. Stejně tak legislativa v EU je poměrně dlouhý proces.

* Nazval byste EU byrokratickým molochem?

Ne. Já jsem zastávce toho, že by se tam měly řešit důležité věci, které ale vyžadují dlouhou diskusi. Aby byly slyšet názory všech zúčastněných stran a došlo se ke kompromisu. A jsme zpátky u toho „tvrdě a nekompromisně“.

* Když jste řekl, že Andrej Babiš je jako prodejce hrnců, chcete tím říct, že se chová jako „šmejdi“ z dokumentu o prodejcích hrnců?

Já bych řekl, že je to člověk, který šel do politiky dělat byznys.

* Najdete něco pozitivního na Miloši Zemanovi?

Tak to je druhá těžká otázka.

* A druhé dlouhé mlčení.

Česká republika si zaslouží reprezentativního prezidenta. Tuhle kvalitu Miloš Zeman nesplňuje.

* Kdo by se líbil vám? Nemyslím teď stranické stanovisko, ale vaši osobní preferenci, vkus.

Já bych tam chtěl člověka, který klade důraz na lidská práva. To je v dnešní době strašně důležité. Vidíme, že se Čína stala velmocí a exportuje svůj standard pohlížení na lidská práva po celém světě. Je strašně důležité, aby nás tady v Evropě, kde si tradičně lidských práv hledíme, reprezentovali politici, kteří je vnímají jako důležité téma.

* Řeknete mi jméno člověka, který by to ve vašich očích splňoval?

Kandidáti na prezidenta kromě pana Soukupa ještě myslím nejsou.

* A koho jste volil minule?

Já volil pana Horáčka.

* A ten už nechce kandidovat.

Ale byla to moje osobní volba. My jsme vyhlásili, že žádný stranický postoj nemáme. Pak jsme si tady říkali, kdo volil koho, a byli jsme hodně rozptýleni. Obecně to ale byli lidé, kteří ctili naše principy.

***

Tyhle volby rozhodnou, jestli tu budeme mít liberální a svobodný kus světa, nebo zda právě nás budou dusit a vysávat korporace, jestli to tady přenecháme oligarchům. A taky nám to tu mohou rozbít nacionalisté. O tom jsou tyto evropské volby.

Marcel Kolaja (38)

Lídr pirátské kandidátky do Evropského parlamentu. Před čtyřmi lety kandidoval z druhého místa, strana ale těsně nedosáhla na potřebný pětiprocentní limit.

Vystudoval **Fakultu informatiky** Masarykovy univerzity, nyní pracuje jako produktový manažer v softwarové firmě. Chceme, aby všechny dotace do zemědělství byly podmíněny tím, že se zemědělec dobře stará o půdu, střídá plodiny, udržuje si organickou složku v půdě, že má nějakou maximální velikost půdních celků.

Foto autor| FOTO: LUDVÍK HRADILEK, DENÍK N

O autorovij RENATA KALENSKÁ, redaktorka